d/geer ziiee [illegible] bolna.
[19]32 Onii
Apreeli
15 edər
[...]89 (642)
[...] byri garna.

Buriaad-Mongoliin
YNEN

BK (b) namiin B-M moziin komiteed ba B-M. rispyybl. tobiin gyicedkeke komiteed bolon yiledber. ekiliin B-M. zobloi gurbaldi eblelees nitelegdene

Dabaar nevcedlin yne 5 mənge.
Zakika yne: sara byriiin 1 təkəriq Gadaada ulasta bol 1 tək. 50 mənge
AADRIS: Верхнеудинск Центросоюзная [...]

[K]olkoosuudiigi azakuin emkidkeliin talaar bolşoviig josoor bekizyylke

[Nam]iin Buriaad-Mongol moziin 9 dygeer konfereence deere kolkoosuudiigi aza akuin emkidkeliin talaar [bek]izyylke tukai nək. Çimediin iledkeliigi sonosood batalsan

TOGTOOL

1931 on dotor kolkoosiin baiguulaltiin dyn

[...]yçiin taban zil dotor socaliis [...]iin jikeken dyn bolbol kə[...]lon gazarta kapitaliismiigi [...]algaza kapitaalta etegeedii[...]esen usadkaka ba angi ge[...]em salgakiigi uridçalan şiid[...]badal mən bolno.

[...]lasta socaliismiin beki suu[...]ulza gyicedkesen jabadal [...]ken keniigi ilana" geze Lee[...]lesen asuudaliini kapitalii[...]ergyy bygeed, socaliismiin [...]oto kədeə kojorto ilgad [...]len şiidkegdesen baina (Na[...] dugaar konfereenciin tog-

[...]iin təb komiteed ba kizaa[...]miteediin Leenin surtaalta [...]a dcoro ali bykii froonto[...] socaliis josoor dəbtolon oro[...]ruun zyynii oportuniismatai [...]dentei ajadan dagaldagçad[...] temecesenii yndeseer bu[...]ngolđoki namiin emki kol[...]guulka keregte neleed ygii [...]gi olzoi. Byke ulas dotorco [...]nda çadaltanii 70% kamta[...]lkoosuud tarilgiin gazariin [...]mzeenii 72 kubiiigi ezelsen [...] beledkelde 75% tuşaaza, [...]udiin maliin too tologoi [...]s dotorki maliin 41% bolo[...] keseg kolkoosiin tavaariin [...]ud kamta 184353 tologoi [...]riiin maluudtaigaar emki[...] juu kolkoosuudiin maliin [...]no, gadna kədeə azalda mi[...]gi nebtergeze baisani.

[...]ondo 3 maşiina traagtariin [...]5 ebesə cabçaka maşiiniin [...]udiigi emkilsen 1932 ondo [...]12 ƏMS emkilegdeke, 461768 [...] byke respyyblig dotorki [...]giin gazariin 85,5% imagta [...]ud cabçazai. Enyyn doto[...]03 gaa. Şine emkidkegdesen [...]ud cabçasan baina. Men [...]nno siloos kiigdesen 21876 [...]aliin kooldo kereglegdeke [...]tarigdaza kuriaagdasan baina. [...]iin kedəlgəenii diilengii jan[...]edeə azaliin arteel bolno [...] tooz—16,9% ba komuuna [...]baina.

[...]olkoosuudiin aza akuin ba [...]eliin talaar bekizyylke jaba[...]o kyrtel kangalta ygii baisa[...]yylbel:

[...]ntaruulka jabadaliin toogiin [...] dabkika taraka ygii jaba[...]gdebe.

[...]lceete azaliigi joson tediigeer [...]n.

[...]e ygii kandaka jabadal ilan[...]al azaltai kolkoosuudta yrgel[...] baina.

[...]onki kolkoosuud tedenerte [...]açuudiin tegşedkeke jabada[...]olloon baisanii erkeer bytee[...]liin too bolon çanariin zer[...]g olzoo kubaaka jabadalaas [...] baina.

[...]den olon aimaguudta alas[...]e sanaluud baisan (gugaan[...]).

[...]lkoos baiguulgada gol foor[...]o kədeə azaliin arteeliigi [...] ygii tyyniigi alas əcerəgə deede şata bolko komuunada zedkekə jabadal baina.

f) Ekeneriin kyçiigi gyiced bişe ba zəbəer keregleze çadaa ygii.

4. Keden olon namiin emki salbarinuudta (Bookon, Aga, Kiaagta, Mukai—Şiber) beerenkii jabadal yzegdesenees, kolkoosuudiigi bekizyylke jabadal zyynde erkilegdeze, kolkoos baiguulgiin gol zorilgiigi kazailgasan, kədəlməriiin çanariin koinoos temeceke jabadaliigi zabkairuulsan, ene ulas teriin zorilgoos angiiin udka çanariigi balarduulan, enyygeer niudargan etegeedte kolkoos baiguulgiin jabadaltai temecekedeni tusa bolgozo, kolkoosuud dotoroos niudarganii nələəniigi ygii kiike gesen kolkoosuudiin erkim geşyydiin oroldolgiigi demzelte ygii orodog. Zarim kolkoosuudiigi taraaka ba angiiin buruu etegeə deer buzarluulka, ilyy tariaagi niuuka ba ulasta əgesen ujalgaa gyicedkekees arcaka jabadaluudta tusalcan baina.

Ene jabadaltai zergeçelen əəsəd zuuriin ceberlelgiin josoor kolkoosoos dunda çadaltan ba ygiitei çigi geşyydiigi ceberlen gargasan zyynii nugalga mən le yzegdezei.

5. 1932 onii syyl bolbol yrgelzeer kamtaraka geze alas karaika zyynii kelberel kamtiin azal baiguulgiin kurdabçalaliin asuudalda gargasan ulas teriin çanartai endyygee moziin komiteediin əərəə zasan zalaruulsaniigi konfereencees temedeglebe. BK(b) N-iin MK ba MKK sentaabarida bolson kamtarasan pleenyymiin togtool) Enyyntei kamta kolkoos baiguulgada operatiiviin udaridalga BM-iin kolkoosuudiin kolboonii fraagciin zəgəəs ygii baisaniigi konfereencees temdeglene. Kolkoosuudiigi aza akuin ba emkidkeliin talaar bekizyylke, ilangujaa maliin azaliigi erkiledeg kolkoosuudiigi, nək. Staalinii 6 zaabariigi gyicedkeke, kolkoosuudaas niudargan etegeedyydiigi əəsədeə ceberlekiin koinoos temeceke jabadaluud tukai cag darui kemzee abtasan ygii baina.

6. Kolkoosçondo yldesen əmçiin yzeltei temecen socaliis zuramiin sanal oruulaka, kolkoosuudaas niudargan etegeedyydiigi çələələkə zorilgo, kolkoosuudta aşag olziigi zəb mərəər kubaaka, prolitaariiin ulasiin tesebiin daabariigi gyicedkeke tukai temeceke, şine teeknig mikaanika ba agrateeknigiin bolboson josoniigi kereglen abka tukai baildaka ba zəb emkileke ba kamtarasan azal kedəlməriiigi teeknigiin deede onison argiigi kereglesenii yndeseer bətəəmziigi deeşelyylke g. m. ede bykeniigi nen tyryylen erkilen bejelyyleke zergeer kolkoosuudiigi aza akuin ba emkidkeliin talaar bekizyylke geze konfereence temdeglene. Ede dursasan bykii zorilgonuudiigi bətəəmzətei jabuulaza çadabal, kolkoosuudiin yiledberi azaliin çanarni sukarilta ygii kegzəkə, socaliis mal azaliigi ergenəer jabuulkiigi kangana.

Deere ileryylegdesen namiin zorilgoos yndeseleze konfereenciin Togtoosoni:

liiin talaar bekizyylke ba socaliis josoor şinedkeke jabadal bolbol, kolkoosçoniigi bolbosoruulan gegeeryyleze angi ygii socaliis bəlgəmiigi baiguulagça idebkitei kedəlməriçed bolgoko zebseg bolono. Uçar iimiin tula Buriaad-Mongoldoki namiin emkiin uridaa tabika zorilgo bol, MTS MƏS-iin udaridaka zoloodoko jabadaliigi kangaka, tedeniigi kolkoosuudiin azaliigi emkidkeke too byridkeliigi josotoigoor tabikiin koinoos temeceke, kolkoosuud ilyy edleliigee ulastaa cem tuşaaka, azaldaa agroteeknigiin zaabariigi kereglеke jabadaluudiigi zokioon baiguulakiin koinoos ynekeeree temecegçe bolgoko josotoi. Enyynees koizodo MTS MƏS-iin azal kedəlməriiin yre çanariigi cegnekedee, tedenii daabarida orçoson kolkoosuudiin aza akuin yrizel urgaca, kedəlməriiin çanar, tovaarna bolson ediin zişeegeer, bolon ulastaa tuşaasan ujalgaa ker zerge gyicedkesen zergeer cegnegdeke bolono.

III. Kolkoosuud dotoriin namiin udaridalga tukai

1. Eldeb ile daldiin jabadalaar kamtiin azal baiguulgada arteeliin majagaas alas dabşan karaika zergeer komuunada oroko jabadaltai şuud temeceke (kədeə azaliin arteeliigi komuuniin dyrimde oruulaka, men tyyniigi komuunatai niilyyleke ba busad yiledberi azaliin tulga ygii, caaşadaa debzeke şinze ygii, komuunanuudiigi byrin şalgaad tedeniigi arteeliin dyrimde oruulakiigi konfereencees moziin komiteediigi ujalgaklaba, men tyynçelen jike kolkoosuudiigi tus tusani naribçalan yzeze, tasalaza baga bolgoko josotoi.

2. Kolkoosuudiigi kamtalan negedkeke uçar, kerbee tede kolkoosuud nege terəliin azaltai nege toskon suurinda orsoson baigaad, kolkoosiin geşyyd bygede əəsediin sain duranaas zebşəəkə baibaasani tabiza bolono. Zygeer ene asuudal bolbol, tere byri aimagiin komiteediin zəbşəələər şiidkegdeke josotoi.

3. Aimaguud daki namiin emkinyydiln ujalgani bol, kamtiin azaliin kedəlgəəniigi udaridka təlebiigeə yndeseereni urilaza kolkoosuudiigi zandan zakiraza udaridaka zangaala usadkaza, nəkər Staalinii 6 zyiliin zaabariigi gariin abalga bolgon kolkoosuudiin kereg yiliigi yrgelzede tusalaka taliigi barimta bolgon kədəlməriləkə josotoi.

Komuniis namiin geşyyn komsomool, kolkoosçon byri agroteeknigiin onison argiigi şudalka ba tere erdemiigee kolkoosiin aza yiledberide kereglеke josotoi. Nege sariin kugcaa dotor namiin yyryydiin kədəlməriiigi yiledberi, brigaada teeşe kanduulan şinedkeze dyyrgekiigi, yiledberide kədəlmərilezə baigaa kolkoosiin idebkitenii dunda nebtereliin kədəlməriiigi jikedkeke, gabşagai cokidosoto jabadal ba socaliis mərii ceə delgeryylke bolon şudarguuçuudiigi namda abka jabadaliigi josoçolon tabikiigi konfereencees namiin moziin komiteed bolood aimaguudiin emkiigi ujalgalba. Namiin geşyyd kolkoosçonii 70% dooşo bişe yiledberiiin kedəlməridə kereglekiigi konfereencees ujalgalana.

4. Konfereencees Bur—Mon. kolkoosuudiin kolboonii namiin fraagca bolon namiin M—K-gi ujalgalkani: baigça 1932 ondo kolkoosiin idebkitenees zyil byriiin tyr surguulinuudiigi baiguulaza 14 minganaas dooşo bişe çadabaritai kynyydiigi beledken surgaka (brigaadiirnuud, too bodogçod, traagtariin zolooçod, maliin azal erkilegçed) bolon kolkoos byriees 5—10 kyniigi zineer surgaka.

Enyyntei kamta kolkoosiin yiledberide jabalcaka ekeneriin kyçe cələəlkə keregte tusa bolko sojol baidaliin gazaruudiigi (niitiin kooliin gazar, bagaçuudiigiin jaasli, talmai g. m.) yrgedkekiigi konfereencees moziin komiteedte daalgaba. Sojol baidaliin jabuulganuudiigi emkileke təsəbiigi aimag byride ilgan nege sariin kugacaa dotor zokiookiigi [illegible]

5. Kolkoosuudaas gadaniin kedəlməridə jabaka uçar kangalta ygii baisaniigi bolon men tyynçelen kedəlməriçediin kyçiigi emkidken elsyyleke jabadalda keden zergiin kazagai buruu zyilyyd yzegdesen, aza akuin emkinyyd kədeə nutagtai baricaa ygii baisaniigi temdegleed konfereencees namiin bykii emkinyydte ujalgalakani: kolkoosuud dotoriin azaliigi zəbəər emkidkeke, yiledberide mikaanikiigi kereglеke mete, nəkər Staalinii 6 zyiliin zaabariigi gyicedeer bejelyylke zergeer kolkoosuudaas gadaniin kedəlməridə garkiigi kangaka.

Socaliis josonii karilcan tusalcaka jabadaliigi emkidkesenii yndeseer socaliis aza yiledberiiin erilge bolgoson kedəlməriiin kyçiigi gadaniin kedəlməridə garkiin josoor gyicedken kangaka.

6. Konfereencees mozkoomiigi ujalgalakani: aimaguudiin emkinyydiin kedəlməriiigi cegnekedee, imagta tedenii ker zergeer kamtiin azaliin kedəlməriiigi udaridaza çadasan, kolkoosuudiin aza akui bolon emkidkeliigi bekizyylke jabadal, azaliin emkidkeliin gol foormo bolko kolkoosiin brigaadanuudiigi bekizyylsen bolon agromiinim kolkoosiin azalda kereglen g. m. tukai namiin Təb komiteediin 1931 onii aavguusta 2 edəriin, 1932 onii fevraali 4 edəriin şiidkeberiiigi bejelyylen çadasaniigi karaza tyynii zişeegeer cegneke joso togtookiigi ujalgalaka.

[II. Kol]koosuudiin geşyydiigi socaliis joscor bolbosoruulka tukai

[Buri]aad-Mongol ulasiin olonki [...]on odoonii kolkoos baiguul[...] deere baika zuuraa uridiin [...] emçiin azaltanii yzel sana[...]ed kagacaa edii baisaniigi [...]cees temdeglebe. Ene əm[...]liin ylegdelyydiigi olon ga[...]uudta niudargan etegeed [...] abasan baina.

[...]imees bykii namiin salbari [...] bol, kolkoosiin geşyydiigi [...]ulka, tedeniigi bodotojoo so[...]lgemiigi baiguulagça kedəl[...] bolgoko zorilgiigi onco çu[...] katuugaar medeke josotoi [...]deə toskonii namiin bykii [...]iigi kolkoosto ba kolkoos dotorki yiledberide kanduulagdaka josotoi, kolkoos bykenii edər byriiin bodoto azal namiin zinkiin işugamiin koinoos temeceke, kojor te[...] şee temeceke, kozomtoson kolkoosçoniigi niudarganii nələənəəs cələələkə, kolkoos dotor ba tyyniigi geşyydiin dunda nebteresen kooson gojo ygenyydiigi uudalan toboilgozo eres tes buruuçaaza, kolkoosiin aza akuin emkidkeliin talaar bekizyylke ba yiledberiiin çanar kegzəəkəəs dulduidaza koinogçodo geşyydiigi abka zorilgiigi çangaykaraaduulza kolkoosiin dergedeki namiin yyryyd kedəlməriəə şinedken baiguulka josotoi.

2. Kolkoosiigi „aza akuin emkidkeliin tezeeliin yndese tabika, oroonii

IV. Maliin azaliigi erkilegçe kolkoosuudiigi udaridaka jabadal.

1. Kolkoosuudiigi aza akuin ba emkidkeliin talaar bekizyylke jabadaliin kedəlməriiigi namiin bodoto udaridalgaar kangaka zuura B-M-doki namiin emki bol, maliin too tologoiigi koroоko jabadaliigi zogsoozo, ulas dotor kiudon koroоson maliin too tologoigi gyicedkekiin tula mal azaliigi erkilegçe kolkoosuudiigi udaridaka jabadaliigi gol asuudal bolgokiigi namiin emkiiin sanamziiigi ylemze ankarakiigi ujalgalaba.

Ceke şuud niuuraaraa mal azaltai kolkoosuudiin yiledberi teeşe kandaza kedəlməri azalaa şinelen urilakiigi bykii namiin emki salbarinuudiigi ujalgalaka zuuraa, mal azalçan kolkoosiin geşyydiin idebki zorigiin doljooniigi yrgeer emkilze tyyniigi maliin too tologoiigi olon bolgokiin koinoos temeceke, maliigi koroоko jabadaltai temeceke, bata nuta maliin tezeeliin yndese tabika, oroonii bolon ebesə kuriaalgiin kampaaniiigi zooteeknigiin ba vitirnaariin talaar yylteriin keregiigi saizaruulka asuudaluudani kelen deere bişe, bodoto kereg deereni bolşoviig josoor şiidkeke bolgoko josotoi.

2. Odoo yjede niuur deere baiza baisan ba şine emkilegdeke kolkoosuudiin tovaarna feermenuudta edər bolgon tedenii bodoto azal deere tuslamza yzyylke tukaida gol ankaralaa kanduulkiigi namiin bykii emkinyydiigi konfereencees ujalgalaka zuuraa, sain mal syregiin ilgaka, ere eme bolon nasanii tensyyri zergiigi narinaa kinaan ilgaka, mal syregiigi çemetei çanar saintai tezeel bolon kaçaa baira sainaar karaka K T F-iin yiledberide jabaka erkim sain gabşagai geşyydiigi tolilaka zergiigi çangaar jabuulka josotoi.

3. təbkinen suurizaza baigaa mal azaltai kolkoosuud tukai ton jikeken ankaralaa tabikiigi B K (b) Namiin mozkom, aimaguudiin emkinyydiigi ujalgalaka. Barilgiin baiguulalta, mal azal şine, şine teeknigiigi kereglеke; gazariin kyrese usazuulka saizaruulka jabuulganuud zyyn taliin mal azaltai aimaguudiin dunda gol suuri erkileke josotoi.

Namiin emkiiin azal kedəlmərini cegnegdekedee ekin tyryyn socaliis mal azaliigi debzyylze çadasan—kolkoosiin aza akui ba emkidkeliin talaar bekizyylsen, barilgiin təsəbəə gyicedke daabarinuudaa kangaltatai byteeze çadasanaas cegnegdene.

Barilgiin jabadal erkileke emkinyydiin azal kedəlməriəə urilan saizaruulkiin kemzee cag darui abça kangakiigi B K (b) N-iin mozkomiigi ujalgalana, əəsəd deere daalgagdasan barilgiin yyrgiigi dyyrgeze çadaka ygii baina.

Cag daruidani bodoto azaliin jabuulgada operatiiviin todorkoi udaridalga ygii baisanii şaltagaanaas 1931 onii barilga tasaldasaniigi konfereencees temdegleed, barilgiin təsəbyydiigi yne garaçiigi kimdadkaka bolon, ekin tyryyn zooteeknigiin kabaata barilga jabuulaka talaar dakiza nigtalan yzekiigi mozkom ba aimaguudiin emkinyydte ujalgalan daalgaad, men tyynçelen aimag byride barigdaka barilganuudiin majag kebiigi sungan zokiooko tukai asuudaliigi çamdaza beledeke. Mal azaltai rajoonguudiin M T S-nuud bolbol, maliin tezeeliin çanarta tarilgiigi yrgedkekiin ali bykii kemzeenyydiigi abka josotoi.

(Yrgelzeliigi 2 dugaar niuurta yzegtii)

Zoblolte ulasiin baidalaas. MTS 231656 gaa tarilga kiibe.

151 staanca tarilgada orobo

Maartiin syyliin 5 konog dotor basa 53 MTS tarilgada orobo. Maartiin 31 kyrtele kamta 151 MTS tarilgada orozo, tarilgiin ekinees odoo kyrtele 23656 gaa tarilga kiisen baina.

Taban konog dotor 107594 gaa tarilga kiigdebe. RSESSR-to—119191 gaa (taban konogdotor 77610 gaa tarigdasan), Dunda Aarida—104556 gaa (24962 gaa taban konogto tarigdasan), Zakavkaasta—5111 gaa (taban konog dotor 2315 gaa) tarilga kiigdezei.

Karikooviin traagtariin zovoodto 5 mingan traagtar byteen gargasan jabadal bol gabşagaiçalgiin şine dolgioor temdeglegdebe.

Karikoov (T). Ordzonikudziin neremzete Karikooviin traagtariin zavoodto taban mingan traagtar byteen gargasan jabadal bol gabşagaiçalgiin şine dolkioor temdegledebe. Zavood bol edəriin 100 traagtar gargakiin teləə bolşoviig dobtolgo jabuulka. Zavoodiin zakirgaanii təsəbəər tyryyçiin 100 traagtariigi aprieeliiin 25 edər gargaka geze tomiloson bolboçi, gabşagaiçuud bol yiledberiçenii eblelyydiin 9 dygeer jike kuraliin neremzetei ugtamziin təsəb gargasan baina.

* * *

Simeonoviin kirpiiciin zavood azalda oruulagdaba

Staalino (T). Simeonovskiin kirpiiciin zavood azalda oruulagdaba. Ene bol zil dotor 8 milijoon kirpiica byteeke baina.

* * *

Zakavkaasiin komsomool Azaliin ulaan tugiin oordenoor şagnagdaba

ZSFSR-iin Təb. Gyicedkeke komiteed bol Zakovkaasiin komsomooldo Azaliin ulaan tugiin oorden əgbə.

Zakovkaasiin komsomoolçuud bol oorden tu[...] abkadaa 15 mili[...] 600 mingan toon neefti oiko, 26 mingan gaa kyben, tarika ba 6 mingan toon zes bys bolbosoruulan byteeke ba tabanziliin syylçiin ziliin təsəbiigi byrin gyicedkekiin teləə temeceke temecelde olon təməniigi byri sainar elsyylen emkidkeke bide geze zasagiin gazariigi naiduulaba.

* * *

Dagestaanda SSSR dotor tuiliin jikeken staanca bolko sylakskiin gidrocentraaliigi ene zilde Dagestaanda baiguulza ekilbe. Sylaakskiin staancanuudiin kyçeni Dneeproovski, Volkoovski ba Svirski staancaanuudiin kamtiin kyçenees 1½ dakin jike baika geze təsəbləgdəsən baina.

Kolkoosuudiigi aza akuin emkidkeliin talaar Bo şoviig Josoor Bekizyylke

Namiin Buriaad-Mongol moziin 9 dygeer konfereence deere „kolkoosuudiigi aza akuin ba emkidkeliin talaar bekizyylke“ tukai n. Çimediin iledkeliigi sonosoo[d]

TOGTOOL

V. Kolkoosuudiin azaliigi emkilke tukai.

1. Kolkoosuud dotor azaliigi emkilke jabadalda kolkoosuudiin təb gazariin ene ziliin fevraali sariin 12 ədər gargasan kolkoosuudiigi aza akui ba emkidken bekizyyleke tukai togtoomziigi gol barimta bolgoko. Aimag bəlgəmdə niutag oronii erke baidalda tokiruulan, kolkoosuudiin azal yiledberiiin zergeer mal juu ali tariaalan azal g. m. ilgaltaigaar taaruulan kolkoosuudiin təb gazariin (kolkoosceegteriin) zaabariiigi bykii kolkoosuudta kereglen abkuulka tukai asuudaliigi arban konogiin kugacaa dotor beledkiigi mozkoomiin tobçooniigi ujalgalaba.

Taban ziliin təsəbiin təgəskəkii çanartai dərbədəki zil bolbol, mal azaliin açagiigi debzyyleke ba sain urgaciin koinoos temeceke, kolkoosuudiin yiledberiiin çanariin koinoos temeceke zil bolno. Uçar iimees ene gol zorilgo teeşe ali bykii kolkoos dotorki augaa kyçen emkilegdekiin tula azal kədəlməri emkilke bykii tələb, bykii jabadal imagta ene zorilgada kanduulagdaka josotoi.

2. Kolkoosuudiin gol kədəlməriiin jikenki kubiiin brigaadanuudta aşaalagdaka josotoi geze konfereencees namiin byke emkinyydte zaaba. Kolkoosiin geşyyn bolgon, brigaadta əəriingəə yiledke byteeke kereg, bykii daaza baisan daabarijaa, kiike noormo bolon tyyniigee azalta ədəriin cegnelge metiigi medeke josotoi. Nam komsomooliin emkinyydiin kycen brigaada bykeniigi yrgeneer tusalakiin tula zəbəər kubaarilan tabigdaka josotoi. Tede nam komsomooliin emkinyyd bolbol, gancala yiledberiiin gol baika bişe, karin bykii olonii dunda ulas təriin surtal nebteryylke kədəlməri jabuulagça, kolkoosiin geşyydiin dunda kamtiin aza akuin jabadaliin dyreşel olgoko, tedenii yiledberiiin keregsel bykende bolon olon niiţiin zorilgo jabuulgiigi socaliismiin zuramaar kətələkə çadaltai bolgon bolbosoruulka josotoi.

3. Brigaadanuudiigi dotoroosoni zagsaaza, ildeb janziin komokoi kobdog əərçələkiin sanal, niudarganii erke nomnol g. m. kolkoosiin yiledberiiigi ţasalduulaka sedeb zorilgonuudtai eris temeceze kariuulaka jabadalni imagta brigadiirnuudiin çadabari kiçeelde dulduidaka tula, konfereencees namiin emkinyydte tede brigadiirnuudiigi tomilon oloko jabadalda ankaralaa ton çigi kurcaar tabikiigi duradkaba.

Ene azalda nen tyryylen, kamtiin azal baiguulgada dyreşeltei boloson, kolkoosiin dunda itegeltei bolozo çadasan ba kamtiin azaliigi emkilsen dyrşiltei erkim sain brigadiiriin kaadranuudiigi bekizyyleke josotoi, basa enyynees urida keden olon kolkoosuudta brigadiirnuud suuridaa togtoko ygii yrgelzedee selgeze baisan jabadal yzegdeseniigi usadkaka keregtei.

Azaliigi zəbəər byridkeke jabadal ton çigi çukala kereg mən tula, kolkoosuudiin geşyydiin azaliigi məngənii ţoo deere cegneke oroldolgotoi namiin emki şuud temeceke josotoi.

Azaliigi tus byri brigaadada yiledberiiin daabaritai tyyniigi gyicedkekiin çanar bolon bolzoriigi togtookotoi zerge, tyynçelen azalta ədəryydiin toogi ţogtooko josotoi, bykii brigaadiin dyyrgen byteesen azaliigi ene togtooson toogoos brigadiirni alasţuulaka erke ygii, ene josoor azalta ədərnyydiin temdegleliigi negen negejee şalgalcaka olon niiţiin kinaltada tabiza azalţa ədəriigi kolkoosiin geşyyn byriiin byteesen azaliin too bolon çanariigi kinaza baika olonii zebseg bolgokoos gadana, ynen şudarga kolkoosiin geşyyd, gabşagaiçuudiin zygees azal ygii zalkuu loodornuudţai temeceke bagaza bolgoko josotoi.

Aza yiledberiiin təsəb zokiooko tukai

1) Keden olokon ziliin niuurta yiledberi sangiin təsəbiigi jabuulsan dyrişel baisan bolbo çigi, tyyniigi cag darui bətəəkə zokiooko jabadaliin ţon şuu çukala baisaniigi olon kolkoosuudiin udaridagçada gyiced medee ədii baidag baina. Təsəbiigi zokiooko jabadal neleed olon kolkoosuud dotoro boloşo ygiigeer saaţuulagdadag mənii tula, konfereencees zaabarilakani; bykii namiin emkinyyd ene kədəlməridə kurdabçalliin daiçalal gargaza, kolkoosuudiin olon geşyydiin yrgeneer orolson syymzeleke, zəbləlsəkiin etebki badaruulkiin tula ţəsəbiigi zokiooko keregte əəsdiingəə şyymzeleliigi kəgzəəkiigi çarmain oroldoko josotoi. Təsəbiin dotor, urgaciigi debzyylke mal azaliigi aşag saizaruulka, kolkoosuudiin azaliin ali bykii dutagdaluudiigi usadkaka agrateeknigiin bolon zooţeeknigiin erilgiigi kaişa kereg jabuulaka meteer aza akuigaa zyndeni kyteleke bodolgo, kiisen təsəbəə ynekeeree socaliis azaliin deede şatada kyrgekiigi kangaka kemzeenyyd bekileke ygii jabadaluutai ţemeceke uçaruud təsəbiin dotor ton çigi kurcaar temdeglegdeke josotoi.

2 Mən yileeberiiin təsəb dotor, olon tərəliin nemelte açalta, zakiraan taliin g. m. garaşiigi baga bolgoko edlel keregselee kimagadaka tukai ţemeceke, eldeb təkiəərəkə baiguulamza bolon maşiina zebsegee gyicedeer keregleke, azal yiledberiiigee debzyyleze kolkoosiin geşyydiin aşag olziigi jikedkeke, azaliin zadagairal azalta ədəriigi geeke jabadaluud ţemdeglegdeke josotoi. Eze ygii jabadaluudtai temeceke, kolkoosiin geşyydiin azal kədəlməridəə kiçeeke gabşagai udaarnigiigi əəgşəəkə, socaliis məriicəə bolon gabşagai jabadaliigi bekizyyleke meteer azal kədəlməriiigi kəgzyylen saizaruulka temeceliigi sukarilta ygii faavrig zavuuduudtai adalikan jabuulka josotoi.

Urgaaca ba olziigi kubaaka tukai

1) Janvaariin 20 ədər kyrtel kolkoosiin geşyydiin aşag olziigi azalta ədəryydiin ţoo bolon çanar karaadaza kubaaka jabadal tukai garasan Təb Komiteediin şiidkeberiigi bejelyyleke keregiigi namiin emkiees kangaza çadaa ygii baisaniigi konfereence temdeglebe. (maarta 1 ədər 605 kolkoosuudta kubaagdaka).

Aşag olziigi kubaaka jabadal keden olon kolkoosuudiin dunda niudarganii tegşedkel gargasan, kədəlməriiin kyçe ygiiçyydiin tulada zasa baiguulaka, kubaaka joso tələb medeke ygii jabadal, aimaguudiin emkinyyd bolon kolkoosiin şugamaar todorkoi udaridalga ygii baisan g. m. dutuunuud ţoboizo ileresen baina.

Zarim kolkoosuudiin sula muu azaliin niudargan eţgeed əəsədiingəə tusada keregleze çadasan baina. Ilyy talka ţariaaţai kolkoosuudta kool tezeeliin tariaanii deede kemzee bolgogdoson ygii (Kabaan, Deede-Yde), keden olon mal azaltai kolkoosuudta yyce mikaa bykeli zildee kyrkeer beledkeze tyyniigee azalta ədərtə bişe, aminii too deere kubaaka jabadal yzegdesen.

Ulasiin keregselde tuşaasan bolood kudaldaan boloson tezeeliin zyilees oroson oroşiigoo, maliin too tologoi ylemze korosoniigi kaikaran ygii kubaarida tabisan baina. (Aga, Zakamin- Jaruuna) olzo aşagiigi zəbəər kubaaka jabadal bolbol kolkoosiin baiguulgiin tələbiin zəb jabuulgiigi todorkoilon bejelyyleke josotoi tula olziin kubaari bolbol ulas təriin çanarţai kampaani geze medekiigi konfereencees namiin emkide ankaruulba.

2) Olziin kubaariigi maarta 25 ədər kyrtele dyyrgeze, kolkoosiin geşyydte toologdoson ed tavaar boloo d məngiigi gar deereni gyicedeer ykiigi mozkom bolon namiin aimaguudiin emkinyydiigi konfereencees ujalgalaba. Ene kədəlməri bol bol „ken ylemze aad sainaar kədəlmərilesən, tere jikeer abka, ken juu çigi kiisen ygii, tere juu çigi abka ygii“ gesen tələbiigi narinaar sakika josiigi dagana. Olziigi kubaaka jabadal bolbol, kolkoosiin geşyydiin niydende olziin baga baisan şalţagaaniigi uudalan gargana. (Kabaan, Kiaagta, Mukar—şiber), tere bol azalta ədəriin aşag baga baisan uçar yiledberiiin byteemziin baga baisan azaldaa jabal ygii azaliin cagaa kokidoon geeke mete, ankanaas kangalta ygii jabadal yzegdeseniigi karuulka josotoi.

3) Olziigi kubaaka jabadalda yzegdesen kazagai buruu uçaruudiigi apreeli 1-nii ədər kyrţel byriməsən usadkakiigi konfereencees BK(b)N-iin mozkoom bolon aikamuudiin komiteeduudta kədəlməriiin çadal ygiiçyydte zoriuulan baiguulsan zasiigi usadkan tyyniigi kolkoosiin geşyydiin azalta ədəryydţe kubaaka. Ilyy tariaatai baisan kolkoosuudta tezeeliin kubi noormo deede zişeedeni oruulka. Ulasiin keregselde tuşaasan mal bolon koroto zorilgoor kudaldasan malaas oroson oroşiigi kerbee maliin too tologoi koroogdson uçar baibaasani maliin too gyicedkeke kubaagdaka ygii zasada uruulaka.

Alasan yycelsen maliin makiigi azalta ədəryyd deere kubaaka ba kolkoosiin çanagşadaa bykeli ziiin tezeelde zoriuulan malaa kidakiigi korimzoloko.

4) BK(b) N-iin Kiuzaariin komiteediin kolkoosuudiigi baiguulaka tukai maarta 4 ədəriin şiidkeberiiigi gyicedkeke ba tyyniigi bodoto deere bejelyylke tukai zaabari zarçam gargakiigi mozkoom, aikomuudiigi ujalgalba.

Kolkoosuudiin edeb[...] diin kədəlməri [...]

1) Kolkoosuudiin aza [...] emkidkeliin talaar bekizy[...] liigi byteemzeteigeer ka[...] te kolkoosiin kaadra bai[...] dal şiidkekii çanartai geze[...] ce temdegleed, kolkoos[...] udaarniguud, socaliis me[...] balcagçadaas, brigadiiru[...] zyyleke ba bolbosoruulka[...] namiin ba kolkoosiin [...] ulas təriin çanartai zoril[...]

Namiin konfereencees[...] kolkoosiin geşyydiin kur[...] diigi tasaldabari ygii [...] tərəliin tyr surguulinuud[...] laka zergeer beledken [...] dəlməri cag yrgelze ja[...] maguudiin namiin emki[...] galaka zuuraa edegeer [...] ilangujaa kolkoosçon ek[...] koosuudiin udaridaka [...] debzyyleke gebe.

2) Kolkoosiin edebki[...] niudargan bajaçuudiin, k[...] çodiin bolon bişi çigi [...] ebdeke butargaka zorilgi[...] dtai temecen baildaka [...] bosoruulagdaka josotoi g[...] reence kurcaar temdegleb[...] gede edebkited bolbol [...] aza akuin emkidken bai[...] badaluudiigi bekizyyleke[...] tarilga, urgaciin kuriaalgi[...] zetei gabşagaigaar jabuul[...] „zyynii“ bəərənkii etegee[...] can kolkoos baiguulka [...] miin şugamiigi zəb kytele[...] siin olon geşyydiigi soc[...] bolbosoruulka ede bykii [...] diigi gyicedkeke bejelyyl[...] temeceke jabadalda nam[...] bata tyşeg bolko josotoi.

3) Taban ziliin dərb[...] gəskəkii çanartai ziliin ka[...] giin jabadal ali byteem[...] lagdaa bolbol, kolkoos[...] zyylkiin çukala gol as[...] negen bolko baisaniigi [...] temdeglebe. Iime uçariigi [...] baiza tarilgiin beledkel [...] sula jabana.

(Yrgelzeliigi 4 [...] niuurta yzeg[...]

...liigi baalaltiin josoor kamtadkaka jabadal tukai"

...Namiin TK-iin 1932 onii maarta 26nii ba namiin Z.S.kizkomiin 1932 onii apreeli 4nii ədəriin togtooliigi gyicədkəkə jabuulga tukai

B.K.(b) Namiin moziin komiteediin tobçoonii

TOGTOOL

...(b) Namiin rai... ba yyryydte duradkakani: ...miin zorilgiin josoor bol ...n geşyyd bykenii kubiiin ...yniee, zize mal ba şubuun ...otoi baina" ğeseniigi komu... ba komsomoolçuud byken ...n oilgokiin uçaraa BK(b) TK-iin maartiin 26-nii ba komiteediin apreeliin 4-nii togtooluudiigi bolon mən ...oliigi byke nam komso... ...yryyd bykende arban kono... ...r dotoroo zəblən kelceze josotoi.

...komiteed bol maliigi baa... ...osoor kamtadkaka bodoto ...argasan ilangajaa Koriiin, ..., Jaruuniin ba Zakaaminii ...emkinyydiigi əəsədiingəə ... erke bişe zasakiigi ba ...zemetei niuuruudiigi kuu... ...iuucalgada kabaaduulkiigi ...

...iin TK-iin maartiin 26-nii togtooliigi əmçiin azalta ...lundaçuudiigi kabaaduulan ...zaltanii cuglaa kural deere ...nilcaka jabadaliigi erkebişe ...tus zəblən tanilcaka jaba... ...olkoosuudiigi emkidkeliin ...uin talaar bekizyylkiin bo... ...rgelziin brigaada baiguulka ...lkoos azaltanii yiledberiiin ...içeeliigi debzyylkiin tula bolno.

...bykii cuglaa kuraluud ba ...çelen kolkoosiin brigaada ...e maliin tezeeliin tariaanii ...emzeegi yrgedkeke, siloos beledkeke təsəbiigi jikedkeke, gancakan kolkoosiin kamtadkasan aduu maliigi bişe mən kolkoosiin geşyyd bykenii omçiin medelde baisan maluudiigi əbsə tezeeleer byrimesən kangaka kemzee kyrtel şine şine cabçalangiin gazaruudiigi kereglekə tukai asuudaliigi zəblən kelceze tanilcaka.

2. Θəsədiingəə kubiiin kereglelin tula yniee juu ali zize mal ygii kolkoosiin geşyydte zaluu maluudiigi kudaldan abça əskəkə jabadaldı tusalamza yzyylke keregiigi emkidkekiin tukai TK-iin maartiin 26-nii ədəriin tus togtooliigi kyçendeni kyrgeke jabadaliigi kangakiin uçaraa tariaalangiin ba maliin azalta kolkoosuudiigi tusbyri ilgabarilsan, josotoi bodoto çukata kemzeenyydiigi arban konogiin bolzor dotor tələblən zokiookiigi Burkolkoos sojuuziin fraagciigi ujalgalka.

3. BK(b) Namiin Mozkomiin duradkakani, kolkoosiin geşyydiin ən-çiin medelde aşaglan kereglekiin tula kolkoosiin tavaariin feermede baigaa maliigi əgəzə bolko ygii.

4. Maliigi baalaltiin josoor kamtadkaka jabadaldı ynekeerei zemetəniigi ileryylke, enyynii urida kiigdesen alduu endyygi erkebişe zasaka ba namiin TK-iin, kizKomiin bolon Mozkomiin zaabarinuudiigi ton zəbəər kyçendeni kyrgeke jabadaliigi kangaza Namiin TK-iin maartiin 26-nii, kizkomiin apreeliin 4-nii togtoluud ba ene togtooliigi ukuulan nebteryylkiigi „BM Ynenii" ba „Praavdiin" bolon aimagiin soninii redaagcanuudta duradkaka.

5. Moziin komiteed bol ene asuudal tukai TK-iin ba Kizkomiin Zaabarinuudiigi zabkairuulsan niuuruudiigi namaas erkebişe kəəkə keregtei geze Aikom ba raikomuudta duradkaka.

6. Ene togtooliigi gyicedkeke keregte aikomuudta tusalalcakiin təlɵə 15 kyniigi kədəə tomilon gargaka. Tus tomilagdaka kynyydiin spiiskiigi batalka. Kədəə garka bolzoriini apreeliin 12-iin ədərəəs oroi bişeer tukailaka.

Dutuugaa darui usadkaka ene ədəriin zrilgo

Kori. Aaçangiin somon dotoroo aimagaar əgtəsən modobeledkeliin təsəbəni bol 20000 kyyb meeter baina odoo ədəriin medeegeer otololgoni arikan 9034 k. m. bolzoi, çirelgeni meel 3918 k. m. gyicedkebe.

Ene tasaldalii şaltagaan juunaas be gebel, nutagiin soveediin vinki yyryyd ba kolkoosuud bol kədəlməriiingəə kyçe ba unalgajaa zəb emkidkeze çadasan ygiigees bolno. Gebel „temeceliin çəmeg" geze kolkoosiin 200 garan kədəlməriçədəəs meel 33 kyn jabaza baina. Oiriin cagaa byke kycee elsyylen dutuugaa usadkaka kergtei. 9—n-|-.

Kabariin tarilgiin zagsaalda

...elengiin aimagii şalgan yzejaa

...alin" komuuniin tarilgiin beledkelde tokiooldoson gənzəgii jike osoldol tasaldaliigi darui usadkaka

...lgiin beledkelde saad kiize baisan niudargaçuud ba tedenii tələələgçədtei kair ygii temeceke

„Staalin" komuuna bol tarilgiin beledkeliin talaar gənzəgii osoldol tasaldaltai baina.

...n aimagiin „Staalinii" ne...kədəə azaliin komuuna ...yynii urida aza akuin ba ...çanartai kampaaninuudiigi ...toni bytemzetei gyicedkeze ...boçi odoo ziliin bolşovii...aar kabariin tarilgada be...talaar tonçi muu baika ba ...ken gənzəgii osoldol tasal...d baina. Tendekiin namiin ...mooliin koligtiiv, namiin ...somsoveed ba bişe bişe ...iin emkinyydiin nydenii ...me buzagai kereg garça ...denyyd bol sanal bodoloo ...adalaa daiçalan tere osol...aliigi darui cagaa usadka...iin beledkeliigi təsəbiin ...emzetei gyicedkekiin oron... „əərəə bytekede" naidaza ...əərənkii yzeliigi azal kereg ...aza baina.

„Bodomzodo" naidaza ...uusan baiba.

...muuniin pravleeniiin „bo...bolbol ambaartaa baisan ...ene ziliin tarilgiin yresen...g ygii gyiced kyrke bai... Ene kooson „bodomzodoo" ...asaar tariaanii cokilgiigi ...aza baiba. Tariaanii cokil... Sintaabri saraas ekilsen ...ə Maartiin syyl kyrtel yr...arai geze duusaba. Cokison ...kiiskeze ceberleke jabadal ...rtel duusaa ədii—70 garan ...

..., tus komuuniin yresenii ...i zerge baiguulagdasan tu... brigaadaar şalgan yzekede ...) ceentnir dutuu baiba. Ga...guudtaa cokison tariaagaa ...gazarta kadagalza baisan ...l sakiuul muutai baisan ...tere tariaaniini yrigdeze, ...bais ...n bolboçi kençi sana...za a ...karaa ygii ba kediiçi ...riaanii ...i koroson juu ali ...isanii ...i ənəə medegdene ...n deerees acarsan tariaagaa ...abakadaa ogto çignedeg ...e bejedee bata naidalcadag"

...ees gadana, tariaagaa tonçi ... cokison ba aduu malda ...riyylze baiba. Mənəə bai...anaas yresenii foondo bai...ani arai keze gyiced, caanani kynese tezeeliin tariaan dutakaa baina. Tere yresenii foondonuud bolbol tərəl tərələərəə baiguulagdaa ygii.

Bagaza zebsegee zasasan bolboçi, bişe keregseliini dutamag

Kədəə azaliin maşiina zebseg metiigi gyiced zasasan bolboçi bişe bişe keregseliini ton dutamag baina. Moridoo kələkə tonog ba argamza deese bolon terge metiin keregseliini ogto zasagdaa ədii.

Kabariin tarilgadaa kələkə moridoo ilgaza sainaar ideelyylke jabadal ygii. Kədəlməriiin moridiini bygedeerei turankai muu. Morinii azal daaza baisan kyniini enyynde sanalaa tabisan ygii baina.

Urgaca saizaruulkiin talaar alaga suuza baina.

Odoo ziliin tarilgada urgaca saizaruulka jabadaliigi gol çukala bolgoko josotoi geze nam ba zasagiin gazaraas əgtəsən katuu zaabariigi bejelyylen gyicedkekiin uçaraa „Staalin" komuuna juu kiize byteeze bainab gebel əərəə kiisen juuma ogto ygii.

Agroteeknigiin çukala kemzeenyydiigi jabuulka tukai baga saga kəərəldəsən bolboçi bodoto azal kereg deere byteesen ygii mən kooson kəərəldəən bolood martagdaba. Ynese cugluulza tariaanii gazar deere gargaka geze togtooson aad mənəə negeçi adka ynese ygii. Yresenii tariaagi treejereer ceberleke tukai dab deere duugai suuna.

Komsomooliin yyr, kolkoos bykende erkim urgaciin təlɵə temeceke karuul (dozoor) baiguulka tukai Moziin kinan baicaaka komiiis ba kədəlməriçən tariaaçanii inspeegciin arkomaadiin zygees tunkaglasan biçegiigi endekiiin bəərənkiiçyyd keregseen ygii alaga suuza baina.

Kolkoosiin brigaada baiguulka tukai juuçi kiisen ygii

Kolkoosuudiigi emkidkeliin ba aza akuin talaar bekizyylke tukai B K (b) Namiin təb komiteediin 1932 onii fivraaliiin 4-nii ədəriin togtooliigi azal kereg deere bejelyylen jabuulkiin uçaraa tendekiiin nam—komsomooliin ba kolkoosiin emkinyyd juuçi kiibe ygii.

Tus togtooliin josoor kolkoosiin yiledberiiin cag yrgəlziin brigaadanuudiigi baiguulka josotoi aadla tereçi ygii. Kədəlməridə jabaka geşyydees tus tarilgadı kədəlmərilekə brigaadiigi çilen olzo, tedende byke keregseliini tuşaaza əgəə ədii. Tus komuuniin yiledberi sangiin təsəb zokioogdozo duusaa ədii geke metiin dutuu dandani olon baina.

Beledkel jabuulkiin orondo beje bejee şagnaza suuba

Kabariin tarilgada beledkekiin talaar iime jike osoldol tasaldal bolzo baikadani tus komuuniin pravleeniiin geşyyd bol tyyniigi darui usadkakiin tula ali bolko katuu çanga kemzee abça enyynde zemetei gemtei baisan niuuruudiigi keseekiin orondo, karin beje bejee şagnaza suuba:

Zorigtiin, Dorziin, Cogtiin ba basadiigi 100—100 azalta ədərəər şagnaka geze pravleenini togtooson baina. Geke zuura deereki geşyyd juu ilangajaa Cogtiin gedeg tarilgiin beledkeliigi jabuulka josotoi kariuucalgata niuur baisan aad, karin ali bolkoor tyynde saad toromsog kiize baisan baina şuu. Iigeze baikadani juunda şagnasan baigaab, ali „gedergo tatasanii" təlɵə şagnaba (?!).

Uçar iimede tus tarilgiin beledkeliigi tasalduulza baisan ba „əərəə bytekede" naidaza iime jike gənzəgii osoldol tasaldal garsan jabadalda ynekeeree zemeteni kuuliiin kariuucalgada əgəkə ba byke nam—komsomooliin ba kolkoosiin emkinyydiin bolon kolkoos azaltaniigi byrimesən daiçalza, socaliis məriicəə, gabşagaiçalgiigi yrgeneer delgeryylze, dotoriin resyyrse ba arga zyinyydiigi cəm elsyylen bolşoviigiin 3-dugaar kabariin tarilgiin beledkeligi oiriin cagaa gyicedkeze—tus tarilgiin froontodo iiata dabaka tailiin çukala.

„Ynenii" brigaada:
Z. Babaagiin ba Lubsan Dembernii.

Bolşoviigiin tarilgiin beledkelde saad kiize baina

Selengiin aimagiin Burgaltain somonii „Staalinii" neremzete arteel bolbol bolşoviigiin 3-dugaar tarilgiin beledkelde jamarçi juuma kiisen ygii baina. Zişeelebel: 1931 onii olzo urgaca kubaaka yjede yresenii ba bişe foondonuudiigi gyiced tasalaza kadagalaad yldesen tariaagaa azalta ədər deerei kubaaza dutamag ygii tariaatai baisan aadla mənəə bolkodo 300 gaa gazarta tarika yresenii kagasiinçi ygii. Ene tariaagaa kaanaçi kiiseni medegdeke ygii.

Gadana, moridiin tonog ba bagaza zebsegyydiini beledkegdee ədii ba moridiin tezeeliin foondiigi baiguulsan gebeçi bişe maliini ideke əbəsə ygii. Uçar iimede ede bəərənkiiçyydiin koroto sedəlgiigi tasa cokiko keregtei.

Arad.

Kabariin tarilga ba mal azaliin kaadra beledkeke təsəb tasaldakaa baina.

Selengiin aimagiin kolkoossojuuza bol odoo kabariin tarilga ba mal azaliin kədəlməridə kədələkə kaadarnuudiigi beledkeke josotoi aadla eneni ynendee tasaldakiin tuilda kyrçe baina.

Zişeelebel: Tamça geze gazaraa brigadiirnuudiigi ba nigtalan bodogçodiin kyyrse neegdesen aadla suragçadiin baika ger baira ygii, suralcaka keregseliini ton dutamag. Basa jərəə ba Borgoido neegdeke geze 2 dakin zarlagdasan aadla ogto cuglarba ygii. Mən tyynçelen selendyymede zarlagdasan kyyrseni tasaldakiin tuilada baina.

Enyyn deerees baicaabal tus aimagiin kolkoosiin kolboon bol kaadaraa beledkeke jabadalda ton sanalaa tabina ygii azai.

Ynenii brigaada:
Z. S. Z.

Urgaca saizaruulka jabadaliigi keregseene ygii.

Selengiin aimagiin gazariin tasag bol urgaca saizaruulka jabadaliigi gol çukala zorilgo bolgon jabuulkiin orondo karin tyyniigi ogto keregseene ygii. Olonki kolkoosuud bol agrateeknigiin çukala kemzeenyydiigi jabuulna ygii. Nileed olon kolkoosuud yresenii tariaagaa treejeereer ceberlesen ygii.

Deede-Ydees acaragdaka josotoi 1400 ceentnir oroos mənəə kyrtele acaragdaa ədii ba bişe ed yiledberiiin tariaanii yresen mənəə kyrtel əgtəə ədii. Tarilgiin gazar ytygzyylke jabadal baga saga baibaçi gyiced sain juuma kiize baisaniigi medegdene ygii. Yresenii tariaagi koroor formoliinoor ugaagdana ygii.

Ede bygede keregiigi kerkin jabuulka tukai zaabari zakiaa əgtəsən bolboçi tyyniigi ali zerge gyicedkesen tukai şalgan yzeke jabadal ogto ygii. Uçar iimede enyyn tukai aimagiin emkinyyd sanalaa tabika keregtei.

„Ynenii" brigaada: Garmiin Dondobiin ba Dorziin

„Ulaan Orongo" tarilgadaa belen bolzo baina.

Selengiin aimagiin Orongiin somonii „Ulaan Orogo" geze komuuna bol kabariin tarilgada kereglegdeke maşiina zebsegyyd ba morinii tonog geke metiigi byrimesən zasaza dyyrgebe.

Tarilgiin yresenii zasa bolko 247 ceentnir jaarica, 374 cen. ovioos, 510 cen. şiniice, 133 cen. ogoroodiin tarilgiin yrisenii tariaagi gyiced ceberleze, ambaartaa kadagalaba. Gadana,130 cen.şiniiciigi sain soortiin yreseer selgeke ba 85 cen. ogoroodiin tarilgiin yrese kereglegdene.

Tarilgiin kədəlməridə jabaka moridiin tezeeliin foondo 900 cen. əbəsə, 400 cen, nogoon soloomo 500 cen. mekiine ba 50 cen. kynese tezeeliin tariaa beledkesen baina.

Gazariin kərəsə saizaruulkiin tula 2200 cen. tukai şibke ba 8 cen ynesiigi tarilgiin ba cabçalangiin gazar deere askaba. Basa moridoo sainaar ideelyylze baina. Kabariin tarilgiin kədəlməriiin təsəb ba azaliin byteeciin noormiigi əngərəgçə zilde azallasan gabşagaiçuudiin yliger zişeegi yndese bolgon zokiooson baina. Gadana tarilgiin kədəlməridə jabaka brigadiirnuud ba traagtariistanariigi kyyrsede ilgeze kaadra beledkeze baina.

"Ynenii" brigaada Dorziin ba Garmiin

Namiin B.M. moziin 9 dygeer konfereenciin togtool

(1 ba 2 deki niuuruudiin yrgelzelel)

Kabariin tarilgiin keregte eeree byteke jabadalda naidaka beerenkii yzelyydtei bolşoviig josoor temeceke jabadal emkidken socaliis josoor karilcan tuslalcaka arga keregleke zergeer yiledberiin bolon batalan kamagaalaka zasa kuriaakiin koinoos tarilgiin ekiltele azaliin maşiina zebseg gyiced zasaka talaar kabariin tarilgiin too bolon çanariin talaar 100% ilyylen gyicedkekii koinoos cag darui eris şuud orokiigi konfereenceni bykii namiin emkiigi uriba.

Kabariin tarilgada beledkeke. tyy-niigi zokioon baiguulaka jabadalda keçeen temeceke gabşagai udaarniguud bolgon Konfereenciin teleelegçed eesdiin bejenyydiigi sonosoko geze togtoobo.

4) Taban ziliin tesebiin ulas teriin yndesen zorilgo bolbol, kapitaaltan etegeed ba jere anginuudiigi byrimesen usadkaza, men angiiin ilgal ba melzelte darlaka jabadaliin urgan garka şaltagaan bykeniigi byrimesen ygii bolgozo angiuekaaa gadana kapitaal kerengelig ylegdeliigi ediin zasag kaigan kyynii çi seokel yzelees diilen arilgaza ulas dotorki azalçan zon bygediigi angi ygii socaliis belgemiigi eryyl sanal, edebki zorigoor baiguulagçad bolgoko" geze namiin 17 dugaar konfereenciin şiidkeberi dotor taban ziliin teseb zokiooko tukai zaabari zakiaatai kedee toskon gazaraa kolkcosiin aza akuin ba emkidkeliin talaar bekizyylke kedelmeriin jabuulga cemeereni zokilduulka josotoi şuu.

Kizagaariin namiin komiteediin 6 dugaar pleenym neegdebe

Aprieeliin 11 eder kizagaariin komiteediin 6 dugaar pleenym neegbe. Japoonii imperialisminn Manzuurta ccbtolgo kiize baisanaas dainii ajuuliin jikedeze baigaa odoo ynde namiin serenziigi emkidkeze, eb nairamdaliin bodolgo jabuulkatai kamta zeblelte ulasiin kiliigi kangaalka jabadalda bejee belen baigaka ton çukala. Odoo yjiin ondoo negen şinzeni bol zyyn sibiirte metalyyrgiin tulguuri baiguulka tukai teb Komiteediin tegtool men. Ene zilde çitede draagiin (maltuuriin maşiina) paravoziin zavoduud ba Irkyytskede avtomobiili traagtariin zavooduudiin baiguulalta ekilne. Tarilgiin gazariigi 22% ba urgaciigi 15% desşelyylke zorilgo tabiaad kedelmeriçenii kyçiigi baiguulaltada nileed olongoor abkadaa tarilgiin kedelmeriigi jikeken kyçelen jabuulka kereg tei bolno. Gebeçi kizagaar yrise eke biize geze naidaza yrise belcdkeke jabadaliigi zarim rajonuud oportuniis josoor yzesen baina—geze nok. Leonov cuglaa neekede kelebe. Caaşadaa kolkcosuudiigi emkidkelge ba aza akuin talaar bekizyylke jabadal bolbol kabariin tarilgiigi byteemzetei engergeke ba emçeteniigi kolkoosuudta elsyylke jabadaliin yndese men. Kolkoosuudiigi emkidkeze ba aza akuin talaar bekizyylkiin tukai temeceliin tob bol brigaadanuudta silzyylegdeke josotoi geze kelebe. Zyyn Sibiirte aza yiledberiin indyystriin tulguuriigi baiguulka keregiigi bolşoviig josoor jabuulkiigi namiin emki baiguulgiigi uriza nek Leonov ygejee tegeskebe.

Kizagaariin namiin komiteediin pleenymees

Irkyytsk 14 (T). Kizagaariin komiteediin pleenym deere nek. Tiilman kabariin tarilgiin beledkel tukai iledkel kiibe tyynii keleseni:

Manai kizagaar 2 milijoon gaa tarilga gyicedkeze çadakaas gadna, ilyybçelen gyicedkeke argatai. Socaliis saibari engersen ziliinkees nileed debşebe. Şine sovkcosuudiin ziseete kemzeeni doloo kagaasaas 12% kyrtele nemesen baina. Azalaa kamta ruulsan ailuud engersen zilde 30% baisanaas odoo 50% bolbo kolkcosuudiigi aza akuin ba emkidkelgiin talaar bekizyylke jabadal ba urgaciigi deeşelyylkiin telee temeceke temecel bol sanal bodoliin tobto tabigdaka josotoi. Gebeçi, gazariin keresiigi şinzelke ukaanii alban gazaruudiin medeegiin josoor tarilga bol odoo zilde 10 kereg erte ekilke josotoi baibaçi, kabariin kampaanida beledkeke beledkel engersen ziliinkees deeso jadaza baina. Yrisenii ba batalan kangaalka zasanuud kangaltatai cugluulagdaza baina. Aprieeliin 5 kyrtele yresenii zasa 65 ba batalan kamgaalka zasa 27 proceente cuglulagdaba. Batalan kamgaalka zasa bol engersen ziliin ene kiri yjede 76% cugluulagdaad baisan. Kizagaar dotor gancakan 13 rajoon yresenii zasigi byrin cugluulsan, 12 rajoon 20-50 kyrtele proceente, 3 rajoon 20% oos doogo cugluulsan baina. Kolkcosuudiin gancakan 46% ni kabariin tarilgiin teseb zokioogdoson. Traagtaruudiin zasabari 62% gyicedkegdebe. Yrise ceberleke jabadal basa muu jabaza baina. Yynii teseb gancakan ½ gyicedkegdebe. Zarim rajoonuud bol doçoriingoo resyyrsiigi elsyylel ygii, kizagaaraas yrise iredeg baina. Brigaadanuudiigi emkidkeke jabadalda bydyylig alduunuud kiigdeze. Pleenym bol ene asuudalda sanalaa kurcadlan tabiza, manai kizagaariin byke kolkcosuudta brigaadanuudiigi emkidkeke jabadaliigi kangaka josotoi. Caaşadaa nek. Tiiliman bol aduusa maliigi baalaltaar kamtaruulcag jabadaliin tukai TK. maartiin 21 togtooliigi çukalaçalan iledkesen baina. Ene togtool bol kolkoosuudiigi emkidkelge ba aza akuin talaar bekizyylke jabadaliin çukala kysyyrge nyydiin negeni men.

Komsomoolçuud bolbol maliin too tologoigi oloşoruulka ba tyliigi sainaar abka dobtolgo yyskebe

Buriaad Mongol avtonoomito soveed socaliis respyybligiin Aradiin komisaaruudiin zebleliin togtool

Deede Yde № 452 1932 onii aprieeli 11.

BLKSM-iin Mozkomiin tobçoonii sekretaar nek. Degdemiin Mal eskeberiin niitiin cobtolgiigi emkidkeke tukai iledkel soncsço Aradiin komisaaruudiin zebleliin togtoolni:

1) Aradiin komisaaruudiin zeblel ba Mozkom kojoriin togtolcood dotor ilekiilegdesen socaliis mal eskeberiin kegzeltiin 1932 onii prcgraamiigi byrin gyicedkekiin telee dobtolgo yyskesen niitiin cobtolgiigi emkidkeke tukai komsomooliin gişuuniin togtooliigi saişaaza, Çimediin—tyyylegçe, Ecençev—tyyy-egçiin ciclegçe, Komsomooliin Cebetaar Degdemiin, MK(b) Namiin Mozkomoos Ardiccjev, Buriaadiin kolkoosiin kolbooncos Kernigin, kedelmeriçen tariaacanii inspegçiin aradiin komisariaadaas Belyncv, çegçed ba Buriaadiin yiledberiin ebleljyydiin, zeblel, „Buriaaavda" ba „Ynen" geze sonini locconuud şuubanii eesediiri temilsen teleelegçedees cobtolgiigi ucaricaka respyybligiin şitabiigi zgaar tamgalargiin aradiin komisariaadiin dergede togtool o.

2) Debeçiigi rutag rutaguudta udaricakiin tula arban keregiin bolzoc dotor men ene komisuudiigi bajguulka. Aimagiin gyicedkeke komiteeduud ducaalaka.

3) Carcalan şitabiin tusalcakaar ylekiin tasa tobtcogi ba men rugaiuudtaaçi şitabiin kedelmeride eesede kamaadan orokiigi byke zeblel, aza akui ba kopiraaciin emki baiguulganuudta duradkaka.

4) Erkim sain kolkcosuud, brigaadanuud, tus şabşagai kamtiin azaltan sovkcosiin kedelmeriçeni ba niitiin kedelmeriçedeiigi şagnakiin tula Gazar tariaalangiin Aradiin komisariaadta 10 mianggan tekerig şagnaaliin zasa baiguulka.

5) Mal eskeberiin respyybligiin cobtolgo soroscoloo tukai yyikel kiisenii tula Gazar tariaalangiin aradiin komisariaadiin dergedeki komsomooliin yyriigi 500 tekerigeer şagnaka.

Arad. Komis. Zeb. tyryylegçe
Dorziiev.
Arad. Komis. Zeb. kereg ketelelgiigi erkilegçiin telee Fecorovcev.

Biçiikan felijitoon

„Alba urilasan" Atamaanuud ba bag emeseen niudargaçuud tukai

Ilerkei medeeze, ynen uçar biçekeb. Ygiitei jaduunar medeze baina. Keleze, ileryylze, gerçelze çigi çadakab. Urdiin karkis zasagiin uriaadnig oficeer zergeten, Ataman, nojon aldartan aikabtar katuu, doşlon jabasan. Buurai aradiigi basasan, bogoolşolson, çusiigiini soroson—medeeze iime nojod, muukai niudargan bajaguud alban gazarta şurgaad, amarkan jabakani gaikaltai. Arçaka, ceberleke, alban gazaraasani arilgaka keregtei baina.

Ken, kaana bainab?

Keleed ekeb.

Arbaad garan ziliin caana, Ceregiin negedygeer tasagiin medel dooro Jangaazanii staniica orşozo baisan bilee. Nojonii kebyyd, bajan izaguurtan, lamanar bujuu, ygiitei buuraisaiiin daisan etegeed ene staniiciin zurgaaniigi oroilon suuza, erke jamba tegelder aaşalan jabasan bilee.

Jaduu buurai araduud nasan torkoroo eedelke ygiigeer yride orozo, nojodto kaşagdaza, niudarganda melzegdeze, zobcdog, tuliudag baisani medeeze. Atamaan nojodiin aaşa mukai, arad zonoo kaşakani gargaza, alba tatari nekekeni baidam, abaka, ideke, melzekeni jike—iime baisan. Nolostoi medeerkeldesen—kormoi ygii geze kooreondoo şibeneldon, nojonçigi yzekdee megdeze, niudarganiigi karakada bakardaza, lan atai uulzakadaa namanaçlan jabalai.

Baajaa Garma—Vasiliiv atamaan, Denzeen atamaan—Buda Erdeniiin gegçed negen yjede atamaan aldartai, aradiigi daralan jabasan. Aldar sunni jike, aza akuin muukai, kerenge zeeri elbegtei kyçetei tomo niudargaçuud baisan. Mengen midaal zyybçetei, galuunitai şara nogoontoi zyybçetei ygii beleé. Keleseŋçen jaduu aradiigi nidonon boltool niudarsan, menee kyrtel melzesen baina.

Urdiin atamaan Garma Vasiliiin kaanab?

Nutagtaa niudarganda tootoi (Selenge, Orongiin somon), katuu açaltada orson angiin daisan bolbo çigi, Deede—Yde kotiin Gazar tariaalangiin arkomaadta biçegçe bolon şurgaad, atamaan jabakadaa barisan portfeeliigee bariaad, temdeg silee zyygeed, azag ygii ajataikan alban kereg „jabuulza" suuna.

Garma atamaan gaşuudalaa jaridag:

—Bi bol partizaan kyn. Azaliin invaliid geişeb. Namaigi zeblelte zasag kaiialka josotoi... Namaigi maşinadaa dairagdan „invaliid takir" bolson, atamaan aldaraa „partizaanaar" solison, yneedee baçata niudargan, kasagiin nojor—iime kyn.

Urda Buda atamaanii menee Denzeen Buda gelcedeg. Men kasagiin urianadnig, staniiciin atamaan jabasan Ibolgiin somonii (D—Ydiin rajoon) Buda Erdeniiin bol niudargan bajan men bolno. Men ene bolşoviig „dundadalta" neretei, Deede—Yde kotodo Beledken Kangaka arkamaadta alban kaagca suuza baina.

Basa nege angiin daisan baina.

Kone gekede: Badmiin Dabaagai kebyyn—Mezeddorzo Bainzariin gedeg. Urdiin kara kasag, polkovoi sekretaar, oficeer jabasan. Keden nutagta bairatai aikabtar jike kerengete niuda gan bajan, zeblelte zasagiin koroto nojod ene—iime kyn Beledken kangaka arkomaadiin biçegçe sekretaar suuza baina.

* *

Dyyrgejaa. Ede gurban niudargan, kargisiin nojod tukai karijaata nutagiin ygiiteiner keleze egene bize. Minii duradkaka zyil:

—Zokiko gazaraas ankarza, edeniigi albanaasani ceberleke keregtei. Tuskai nalcog açaza niudargan kaag bolgoko josotoi.

Neker M.N. Pokroovskiin tyyke

M. N. Pokroovski 1868 ondo teresen baina. 1891 ondo tere bol Moskvaagiin yniversteediin tyyke ba filoloogiin fakylteediigi tegeskesen azai. 1905 ondo Pokroovski maarksiin teoriço ba bodoto kereg deere kedelmerilegçe kubiskalça bolon todorço bolşoviig namda oroson baina. Pokroovski bol surtal nebteryylegçe bolzo, zebsegte bosolgo emkidkeke jabadalda kamaadalcasanzai. 1906—1907 ondo tere Moskvaagiin Komiteediin geşyynde songogdoson baina. 1907 ondo namiin Loondonii kuralda Moskvaagiin emkiees ilgegdeze, bolşoviigiin tebiin geşyynde songogdozoi. Loondonii kuraliin syyleer Pokroovski bol niuuca baidalda orozo kiliin caana garsan baina.

Nege yjede Pokroovski „Vperiood" geze belegte kamaadasan bolboçi, 1911 ondo ene belegees salasan baina. 1917 onii aavgustada Pokroovski bol orosiin oron bucaza Moskvaagiin emki baiguulgiin idebkitei geşyyn baiza, kubiskaliin temecelde kamaadalcazai. Oktiaabriin kubiskaliin yjede Pokroovski bol zebsegte bosolgiigi eris şuud barimtalagça baiza, proliitaariin temecelde bejeeree jabalcasan baina. 1918 ondo zasagiin gazariin Moskvaa nyytele tere bol Moskvaagiin Moziin aradiin komisaaruudiin zşbleliin baisan. Breetskiin eb tuka bolson namiin dotor liin yjede Pokroovski bol kamaadasan bolboçi, udaldaa belegees salaza nasaniigaa alt bykiile kelberelyydte kair nair ygii temeceze, şugamiigi cukarilta ygii baisan. Pokroovski bol gegeereliigi erkilke aradiin baisan. 1919 ondo tere bol ukaanii akademiiin bodo de songogdoson baina. geerel ba tyykiin şinzelke talaar Pokroovskiin kiize liigi Leenin bol jeke cegne Namiin XVI dugaar Pokroovski bol Teb kina komiisiin geşyynde so baina. Basa Pokroovski bol Teb gyicedkeke komiteed orosiin Teb gyicedkeke geşyynde kede keden azai.

Neker Pokroovskiin na çekede nam, kedelme kojor bol namiin geşyyniigi, socaliis baigu liin edebki kedelmeriçen şoviigiin jikeken tyykeçi aldazai.

Japoonton buu zebseg teke

Ceregiin buu zebseg şiresen ongoco Şankai Jirebe,

LOONDON 11(T). Ceregiin zebseg açagdasan dalain ongoco Antvernenees Şankai jirebe geze „ Deili Yorker" medeecene, Komunnis nam bol Japoondo buu zebseg ilgeke jabadalda yneeker saad kiikiigi komunis byke namiin geşyyd ba namiigi saişaagsadiigi uriba,

Japoonton doriu teserdeg materjaalu dasan ongoco st garba,

Beerlin 11(t) Germaan geze usanii ongoco bol do zoriuulagdasan teser luudiigi açagdaza aprieeli kgolimoos garaba geze, —Abend" medeecene,

Japoonton bol manzuuriigi kolooni jaguulgada oroob,

Kolooniin ministerştviin tasag neegdebe,

Peipin 10(T) Mygden ba Çançyn kojorto Japoonii kolooniin ministerstviin tasaguud baiguulagdaba,

* *

bol „Manzuuriin ulasii tobçoo togtoobo. Basa g ngiin ministeerstvatai ka dotor kagas milicon Manzuur nyylgeke tukai cozo baina, Dotoodiin k ke ministeerstva bol g kedelmeriçengiigi Manzu beledkel kiize baina,

Kagas miliicon tariaaçaniigi manzuur nyylgeke teseb zokiogdozo baina,

Tokico 10(T) Kolooniin ministeerstva

„Çelee erkete" Manzuurta

Manzuuriin zasagiin gazariin gazar tariaalangiin ekcelge

Manzuur. 13 (T). „Deili Nijus" bol zasagiin gazariin gazar tariaalangiin ekcelgo tukai medeecene. Manzuuriin urida temer zamiin kaiijaata debskeres gadaa baisan Manzuuriin kamatai gazaruud bol ulasta urbagçad, zasagiin gazariin ba emçetenii gazaruud geze kubaagdana. Ulasta urbagçadiin gazar geze Çzan—Sueliaan ba tyynii nekediin gazaruud toologdodog baina. Ede bol ulasiin medelde jalalagdan kuriaagdana. Manzuuriin ulasiin gazariigi gadaadiinkid ba basa kitaduudta tyricesel ze bolno. Gadaadiinkinii gazar kudaldaza abkani korimzotoi. Manzuuriin zonigi mann rerelne. Basa Kitaduu nuudtai kamta jabuulga diinkid delekein bajali laka erketei baina.

* *

Manzuurdaki kitadiin tarilgiin gazariigi baina.

Şankai, 13 (T). Mana diin tariaaçan tarilgiin saza baina geze „Çaina deesene, Ene bol japoo gyyceke jabadal men sanadag baina.

Taabari taagdaba

„Ynen" soninii 87 (640) dugaarta nek. Nasan Bajariin zokiozo garguulsan taabariigi tailbarilaka gurimiin josoor taaza ilcozon bolgoson kabariin Bolşoviigiin gutaragaar kabariin tarilgada uragşataigaar geze bolbo. C.Z. Ga REDAAGCAAS: keblel alba kaagca C. Z. Gals taasan zeb (ynen) bol medyylejaa.

Manai kariuu

Ynenii brigaadada ebegenii kybyyn ba ynenii sakigça ebegen kybyynde, tanai „ kolkcosiin dunda niudarganii niuusa neked suuna, Darui ceberlegtii " gesen zyil garka ygii: tus kolkoosiin Pravleeni ba namiin geşyydiin cuglaan deere asuudal tabiza gyicedkeke keregtei.

Yultai mergende. Tanai, „ Malaa kiudagçadta zokiko kemzee abtaba. " gesen biçeg, Kemzee abtasan tula garka ygii; Busa soniniigi biçegtii.

Siydeeree yzegçede. Tanai„ Pooçtiin jabadaliin tukai „ beçesen zyil garka ygii. Usadkakiin tula josotoi gazaruudtani kandaza baigdana.

Ynenii brigaadada. Tanai „ arkiin kotonuudiigi albanaas zailuulagtii " gesen biçeg garka ygii na iin sonindo biçegtii.

Kinaka poostodo tanai iin baidal saizaruulka " garka ygii surguuliin kyi baisan tukai tus somonii medyylegtii. Tyynees gad riin ygii baisan tukai ama reliin tasagta medyylke jo

Bolşoviigşo negede. Ta kangyiçyydiin kedelmeriin biçesen zyil jerenkii tula men „ 87 kubi kamtaral biçeg tanai garka ygii. kol azal kedelmeriin tukai ker zerge beledkeze bais biçegtii.

Sonini erkilegçe C. Dondobiin.